

โบราณสถานเวียงลอ

1. ชื่อ: โบราณสถานเวียงลอ

พิกัดภูมิศาสตร์ : ละติจูด: 19.2654.4 ลองจิจูด: 100.0531.2

ประเภท : โบราณสถาน

2. ที่ตั้ง : หมู่ที่ 11 บ้านเวียงลอ ตำบลลลอบ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

3. ประวัติความเป็นมา

โบราณสถานในเขตเวียงลอที่ถูกค้นพบรวมทั้งได้ดำเนินการขุดแต่งในช่วง ปี พ.ศ. 2547 และบูรณะใน พ.ศ. 2549 ไปแล้ว เป็นศาสนสถานหรือวัดทั้งสิ้น 16 แห่งจากรูปแบบสถาปัตยกรรม และชิ้นส่วนพระพุทธรูปหินทราย เครื่องถ้วยจากแหล่งเตาล้านนาและเครื่องถ้วยเงินที่ได้ค้นพบในทุกวัด กำหนดอายุราวพุทธศตวรรษที่ 21-22 และน่าจะใช้งานอยู่จนถึงพุทธศตวรรษที่ 24 ปัจจุบันเป็นเพียงซากโบราณสถานที่มีเนินดินปกคลุมเสียเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบางวัดเท่านั้นที่ยังคงมีพระภิกษุจำพรรษา

4. ความสำคัญ

“เวียงลอ” เป็นเมืองโบราณอายุร่วมพันปี ตั้งขึ้นมาราวศตวรรษที่ 17 ก่อนถูกทิ้งร้างไปจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ ผังเมืองมีลักษณะค่อนข้างกลม มีแนวกำแพงเก่าเป็นคันดินและก่ออิฐเป็นบางส่วน ในเขตเมืองเก่าของเวียงลอ มีวัดร้างมากกว่า 50 วัด โดยวัดสำคัญที่ยังคงอยู่ได้แก่ วัดศรีปิงเมือง วัดศรีเกิด ซึ่งสร้างเมื่อพุทธศตวรรษที่ 21 ขณะที่วัดต่างๆ และโบราณสถานจำนวนมากถูกลักลอบขุดค้นทำลายเพื่อหาโบราณวัตถุที่มีค่า เช่น พระพุทธรูปหินทราย พระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ และพระเครื่อง

นอกจากนี้ตำบลลลอบยังเป็นต้นตำนาน “ลิลิตพระลอ” และตำบลหงส์หิน ก็ยังเป็นต้นตำนาน “คำวหงส์หิน” วรรณกรรมพื้นบ้านยิ่งใหญ่ของล้านนา ตามคำขวัญของอำเภอจุนคือ “แหล่งปลาคำว คำวหงส์หิน ถิ่นรักพระลอ พืชผลเกษตรเพียงพอ” “แหล่งปลาคำว” ปลาน้ำจืดอยู่ที่หลังวัดศรีปิงเมือง

“ค่าวหงส์หิน” “ถิ่นรักพระลอ” และ “พีชผลเกษตรเพียงพอ” ก็หมายถึง “ทุ่งลอ” ซึ่งเป็นที่ราบกว้างใหญ่เหมาะแก่การทำนา มีอาณาเขตไปถึงอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เป็นต้น

5. วัดที่อยู่ในโบราณสถานเวียงลอ

โบราณสถานที่พบในเขตกำแพงเมืองโบราณเวียงลอ ได้แก่ โบราณสถานเสาหลักเมือง กู่พระแก้ว วัดพระเจ้าเข้ากาต วัดสารภี วัดศรีชุม กู๋หนองผ่า กู๋บวกกู๋ วัดเวียงป่าสัก กู๋แก้มแดง วัดท่าและ เป็นต้น

กู่พระแก้ว

ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านล้านนาจะเรียก ซากเจดีย์โบราณที่ปรักหักพัง หรือกองเศษอิฐเก่าแก่ที่ระบุประเภทโบราณสถานไม่ได้ว่า "กู่" และเนื่องจากที่เนินดินวัดร้างแห่งนี้เคยมีคนค้นพบพระพุทธรูปหินควอตซ์สีขาวใสชื่อพระแก้วชาวบ้านจึงเรียกวัดนี้ว่า "กู่พระแก้ว"

วัดนี้ตั้งอยู่ในกำแพงเวียงลอ ทางทิศตะวันออกของวัดพระเจ้าเข้ากาตอยู่ฝั่งใต้ของแม่น้ำอิง เป็นกลุ่มโบราณสถาน วางตัวในแนวทิศตะวันออก-ทิศตะวันตกเจดีย์ประธาน คงเหลือเพียงฐานเชียง 2-3 ชั้น ด้านหน้าเจดีย์เป็นวิหารองค์ใหญ่ ปูพื้นด้วยอิฐ แผ่นผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายกเก็จ 1 ชั้น หันหน้าไปทางตะวันออกสันนิษฐานว่าเป็นโครงสร้างหลังคาแบบมั่วต่างโหมมุงด้วยกระเบื้องดินขอ ด้านหลังวิหารมีฐานชุกชีสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปอยู่เต็มพื้นที่ ติดแนวผนังด้านตะวันตกมีแท่นสงฆ์ ด้านหลังวิหารเป็นเจดีย์คงเหลือแต่ฐานเชียงซ้อนลดหลั่นกันสองชั้นรองรับฐานเชียงในผนังสี่เหลี่ยมยกเก็จ เหนือขึ้นไปเป็นซากปรักหักพังส่วนอุโบสถ และเจดีย์นั้นคงเหลือเพียงส่วนฐานเตี้ย ๆ กำแพงแก้วและซุ้มประตูโขง จากหลักฐานซากอาคารที่พบแสดงถึงอาณาบริเวณกว้างขวางจึงน่าจะ เป็นวัดสำคัญของเวียงลอ แต่ถูกทำลายลงมากพบโบราณวัตถุที่สำคัญคือพระพิมพ์ยอดขุนพลเมืองพะเยา

วัดพระเจ้าเข้ากาต

วัดพระเจ้าเข้ากาตตั้งอยู่ใกล้แนวกำแพงเวียงลอด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือแม่น้ำอิงมีซากวิหารก่อด้วยอิฐถือปูน มีแท่นแก้วสำหรับประดิษฐานพระประธาน ด้านขวาของแท่นแก้วมีฐานอาสนะสงฆ์ ด้านเหนือวิหารมีซากอุโบสถไม้ใหญ่มากมีร่องรอยของการปักสิมาอยู่รอบ ๆ

วัดสารภี

วัดสารภีตั้งอยู่ใกล้กับสะพานแขวนสำหรับข้ามน้ำแม่อิงทางด้านทิศเหนือ ในเขตตำบลหงส์หิน มีซากฐานวิหารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหันหน้าไปทางทิศใต้

วัดศรีชุม

วัดศรีชุมเป็นโบราณสถานขนาดใหญ่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของทุ่งเทือกม้า ใกล้กับกำแพงเมืองเวียงลอด้านทิศเหนือ ผนังของวัดวางตัวในแนวจากทิศตะวันออกไปทางทิศตะวันตก สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นวัดสำคัญมากวัดหนึ่งของเวียงลอ และน่าจะเป็นวัดในจารึกหมื่นลอมงคล ปี พ.ศ. 2048 ซึ่งกล่าวถึงเจ้าเมืองลอชื่อหมื่นมงคล ได้สร้างเจดีย์บรรจุพระธาตุไว้ในเขตเวียงลอ มีขุนนางและพระมหาเถระหลายองค์มาเป็นสักขีพยาน โดยปรากฏชื่อพระมหาเถระวัดศรีชุมร่วมอยู่ด้วย วิหารอยู่ด้านตะวันออกของเจดีย์เป็นอาคารขนาดใหญ่ ฐานปัทม์ ส่วนฐานถูกยกยัดให้สูงขึ้นพร้อมรอยของแนวผนังลัมที่ด้านข้างวิหาร พื้นวิหารปูด้วยอิฐสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดใหญ่ บางก้อนมีร่องรอยของจารึกหรือภาพลายเส้น ด้านหลังมีฐานชุกชีขนาดใหญ่ เจดีย์นั้นตั้งอยู่ด้านหลังวิหารเหลือเพียงฐานเชิงซ้อนเหลี่ยม 2-3 ชั้น มีลานประทักษิณล้อมรอบนอกลานประทักษิณ ด้านตะวันตกมีฐานกุ่มบรรจุกระดูกขนาดเล็กตั้งอยู่เรียงราย 3 ฐาน ด้านเหนือเป็นกลุ่มโบราณสถานในผังสี่เหลี่ยมผืนผ้าประกอบด้วยอุโบสถหันหน้าไปทางทิศใต้ มีแท่นชุกชีอยู่บริเวณส่วนท้ายปูพื้นด้วยอิฐ ด้านเหนือมีร่องรอยของบันไดเชื่อมระหว่างอุโบสถและอาคารเหล่านั้น ด้านตะวันตกของวัดมีซุ้มประตูโขงขนาดใหญ่เชื่อมต่อกับร่องคูเมืองเวียงลอ น่าจะเป็นประตูทางเข้าจากแม่น้ำอิงสายเก่า ใกล้ซุ้มประตูทางด้านทิศเหนือมีแผงก่ออิฐขนาดใหญ่กำบังประตูส่วนนี้ไว้ด้วย

ภูหนองผ่า

ตั้งอยู่ทางใต้ของวัดศรีชุม ใกล้กันมีหนองน้ำขนาดใหญ่เรียกว่าหนองผ่าจึงเป็นที่มาของชื่อวัด พบอาคาร 3 หลัง หลังแรกเป็นอาคารผังสี่เหลี่ยมผืนผ้าวางตัวในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก ฐานตั้งรองรับตัวอาคารเป็นพื้นที่โล่ง ไม่พบร่องรอยอิฐปูนพื้นและฐานชุกชีสันนิษฐานว่าเป็นที่พักสงฆ์ ชาวบ้านเล่าว่าเคยมีคนลักลอบขุดบริเวณอาคารหลังนี้แล้วพบว่ามีก่อนอิฐเป็นกรอบเรียงตามแนวยาวคล้ายช่องเล็ก ๆ หลายช่อง ภายในพบเศษชิ้นส่วนกระดูกมนุษย์จำนวนมาก อาคารหลังที่ 2 อยู่ทางตะวันออก ลักษณะเป็นส่วนฐานของอาคารหลังเล็กซึ่งอาจเป็นแท่นบูชาหรือกุฎกระดูก อาคารหลังที่ 3 เป็นเพียงส่วนฐานของอาคารเดี่ยวๆ ในผังสี่เหลี่ยมผืนผ้า น่าจะเป็นอาคารเอนกประสงค์ หรือศาลากำหนดอายุ จากรูปแบบจารึกบนก้อนอิฐและศิลปกรรมพระพุทธรูปที่พบวัดแห่งนี้น่าจะมีอายุการใช้งานในช่วงพุทธศตวรรษที่ 23

ภูบวกภู

ตั้งอยู่ถัดจากวัดหนองผ่าไปทางทิศตะวันตกใกล้แนวกำแพงเมืองทางด้านทิศเหนือ ในเขตตำบลหงส์หิน แต่เดิมบริเวณด้านเหนือของวัดมีหนองน้ำที่เต็มไปด้วยสุมุไพร ชาวบ้านจึงเรียกว่า "บวกยาแก้" (หนองน้ำที่เต็มไปด้วยต้นยาสุมุไพร) และเรียกวัดนี้ว่า "วัดบวกภู" ต่อมาจึงเพี้ยนมาเป็น "ภูบวกภู" โบราณสถานสำคัญคือฐานเจดีย์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส วิหาร อุโบสถ และกำแพงแก้วล้อมรอบ โบราณสถานกลุ่มนี้ประกอบด้วยเจดีย์ซึ่งคงเหลือเพียงฐานเชิงในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส ซ้อนเหลื่อมกัน 2-3 ชั้น มีแท่นบูชาขนาดเล็กตั้งอยู่ทิศตะวันออกของเจดีย์ ถัดจากแท่นบูชาเป็นวิหารในผังสี่เหลี่ยมผืนผ้าวางตัวในแนวทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก มีบันไดทางขึ้น 3 ทาง ปูพื้นด้วยอิฐสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดใหญ่ และอิฐสี่เหลี่ยมผืนผ้าเต็มพื้น อิฐบางก้อนมีจารึกอักษรวัดภูบวกภู ธรรมล้านนา หรือภาพวาดลายเส้นคนและสัตว์ พบภาพสำคัญเป็นคนชนชั้นปกครองแต่งเครื่องทรงสวมมงกุฎบนหลังช้าง

เป็นภาพวาดที่สื่อให้เห็นถึงชีวิตและบ้านเมืองที่สงบสุขในช่วงเวลานั้น มีหลักฐานว่าวิหารหลังนี้น่าจะบูรณะใหม่ไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง พบชิ้นส่วนเศียรพระพุทธรูปดินเผาทรงเครื่องซึ่งคล้ายคลึงกับศิลปะปูนปั้นฝาผนังวิหารวัดเจ็ดยอด เมืองเชียงใหม่ ที่สร้างราวพุทธศตวรรษที่ 20 -21 ดังนั้นการบูรณะวิหารครั้งที่ 2 น่าจะอยู่ช่วงหลังการสร้างวิหารวัดเจ็ดยอดเล็กน้อย อุโบสถตั้งอยู่ทางทิศเหนือของวิหารเป็นอาคารสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดเล็กสภาพปรักหักพัง พบร่องรอยของอิฐ พื้นปูน และฐานชุกชีขนาดเล็กอยู่ติดผนังด้านท้ายอาคาร ผลการขุดแต่งพบว่ามีการก่อสร้างและบูรณะ 2 ครั้งเช่นกัน โดยได้ขยายอาคารออกไปด้านทิศเหนือ ทำให้พื้นอาคารในยุคนี้ปิดทับใบเสมาของอุโบสถยุคที่ 1 ไว้ด้านใน

วัดเวียงป่าสัก

ในช่วงหนึ่งร้อยปีที่ผ่านมาบริเวณคูเมือง - กำแพงเมืองลูกที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองเวียงลพบุรีเหนือแม่น้ำอิงเขตตำบลหงส์หินนี้เต็มไปด้วยต้นสักขนาดใหญ่ วัดร้างแห่งนี้จึงถูกเรียกชื่อว่า "วัดเวียงป่าสัก" โบราณสถานที่สำคัญคือ วิหารในผังสี่เหลี่ยมยกเก็จด้านหน้า 2 ชั้นด้านหลัง 1 ชั้น ปูพื้นวิหารด้วยอิฐ ฐานเสาวิหารเป็นหินทรายทรงสูงมีเดือยตรงกลาง น่าจะใช้รองรับเสาวิหารซึ่งเป็นเสาไม้ มีฐานชุกชีก่อด้วยอิฐเต็มพื้นที่ด้านหลังอาคารบนฐานชุกชีพบร่องรอยคล้ายฐานของกรอบซุ้ม ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าส่วนท้ายของวิหารเป็นซุ้มโขงสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูป การขุดตรวจบนพื้นวิหารพบว่า มีฐานอาคารสมัยที่ 1 อยู่ใต้วิหารที่พบในปัจจุบันอีก 1 หลัง

คูแก้วแดง

ตั้งอยู่ห่างจากวัดพระแก้วไปทางทิศใต้ในกำแพงเวียงลพบุรีทิศใต้แม่น้ำอิง เป็นฐานวิหารผังสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีร่องรอยการซ่อมแซมครั้งใหญ่ ๆ หลายครั้ง ตัววิหารหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีทางขึ้นขนาดเล็กอยู่ด้านหน้า ปูพื้นด้วยอิฐ ท้ายวิหารมีแนวชุกชีขนาดใหญ่ตั้งอยู่เต็มพื้นที่ ด้านขวาติด

แนวผนังมีแท่นสงฆ์เตี้ย ๆ ตั้งอยู่ใกล้ ๆ ซากปรักหักพังของวัด เคยมีมะม่วงต้นหนึ่งเมื่อลูกมะม่วงเริ่มสุก บริเวณใกล้ซุ้มที่หัวมะม่วงจะกลายเป็นสีแดงเรื่อ จึงเป็นที่มาให้ชาวบ้านเรียกชื่อวัดตาม "มะม่วง แก้มแดง" ต้นนี้

วัดท่าแฉะ

ภาพ: วันเพ็ญ ตันจันทร์กุล

จากสถานที่ตั้งโบราณสถานซึ่งตั้งอยู่นอกเขตคูเมืองกำแพงเมืองเวียงลอทางด้านทิศตะวันตก ใกล้กับแนวแม่น้ำอิงสายเก่า จึงทำให้เมื่อถึงฤดูฝนน้ำอิงจะไหลเอ่อมาทางน้ำสายเก่า และขังอยู่บริเวณ "ช่องซัด" เจอกับปัญหาน้ำท่วมอยู่เสมอดีจึงได้ชื่อว่า "วัดท่าแฉะ" หรือ "วัดท่าแฉ๊ะ" ที่แปลว่าเปียก ฉะแฉะนั้นเอง จากตำแหน่งของโบราณสถานสามารถแบ่งอาคารออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ อาคารด้านทิศเหนือประกอบด้วยเจดีย์และวิหาร วิหารพบร่องรอยการก่อสร้าง 2 สมัย ได้มีการขยายวิหารไปทางทิศตะวันออก ทำยวิหารมีฐานชุกชีผนังสีเหลืองมุกแก้ว เจดีย์ตั้งอยู่ทางตะวันตกของวิหาร คงสภาพเฉพาะฐานเขียงสีเหลืองซ้อนกันลดหลั่น 3 ชั้น รองรับฐานเขียงในผนังสีเหลืองมุกแก้ว ส่วนอาคารด้านทิศใต้เป็นวิหารขนาดใหญ่ 1 หลัง ด้านหลังวิหารมีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นประทับนั่งปางมารวิชัย ชำรุดเหลือเพียงส่วนพระเพลาโดยมีแนวกำแพงแก้วกั้นระหว่างโบราณสถานทั้ง 2 กลุ่ม

วัดพระธาตุขุนาค

ตั้งอยู่บนเนินเขาเตี้ย ๆ นอกเขตคูเมืองกำแพงเมือง ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเวียงลอ ในเขตตำบลหงส์หินห่างจากกลุ่มโบราณสถานหมายเลข 3-5 ไปทางทิศเหนือไม่ไกล ชื่อวัดตั้งขึ้นโดยพระภิกษุซึ่งมาจำพรรษาในยุคหลัง เจดีย์ตั้งอยู่บนลานประทักษิณขนาดเล็กสภาพชำรุดเหลือเพียงฐานเขียง 1 ชั้น รองรับฐานเขียงย่อมุมไม้ 20 ซ้อนลดหลั่นกัน 3 ชั้น ท้องไม้และฐานลูกแก้วอกไก่ย่อมุมไม้ 20 เหนือขึ้นไป วิหารอยู่ทางด้านทิศเหนือของเจดีย์แผนผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหันหน้าไปทิศตะวันออก ไปด้วยอิฐมีแท่นสงฆ์ติดแนวผนังฝั่งทิศใต้ บริเวณส่วนทำวิหารเป็นฐานชุกชี พบว่ามีการก่อสร้างและบูรณะวิหารหลังนี้ถึง 2 ครั้ง บริเวณฐานชุกชีพบว่าการก่อสร้างและบูรณะไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง มีกำแพง

ล้อมรอบ 4 ด้าน มีบันไดทางขึ้นทางด้านทิศตะวันตกเชื่อมต่อกับบันไดทางเดินยาวกว่า 50 เมตร ลาดลงสู่ปลายเนินเขาทางด้านทิศตะวันออกซึ่งเป็นที่ตั้งของแม่น้ำอิงสายเก่า บริเวณเนินเขารอบวัดบุณนาคพบหลักฐานแนวคันดินขนาดใหญ่จำนวน 3 ชั้นล้อมรอบ คาดว่าสร้างขึ้นตามคติการใช้น้ำเป็นเครื่องกำหนดเขตสังกรรม หรือ "นทีสีมา" ซึ่งเป็นคตินิยมในล้านนาช่วงพุทธศตวรรษที่ 21 อีกทั้งวัดบุณนาคนี้ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงใกล้แม่น้ำอิง จึงอาจเป็นไปได้ว่าชาวเวียงลอโบราณสร้างคูน้ำคันดินที่ลึกและใหญ่เพื่อใช้เป็นชัยภูมิสำคัญในการป้องกันข้าศึก

วัดพระธาตุหนองห้า

วัดพระธาตุหนองห้า (พระธาตุศรีเวียงลอ) ตั้งอยู่เชิงดอยจิกจ้องนอกเขตคูเมือง กำแพงเมืองเวียงลอด้านทิศตะวันตกจากเดิมใกล้ ๆ วัดนั้นเป็นหนองที่มีต้นห้าหรือต้นหว้าใหญ่ขึ้นอยู่ ชาวบ้านจึงพากันเรียกว่า "วัดพระธาตุหนองห้า" ก่อนหน้านั้นพบเจดีย์ทรงระฆังศิลปะล้านนาผสมสุโขทัย อายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-21 จำนวน 1 องค์เท่านั้น จากการสำรวจในเวลาต่อมาจึงพบฐานวิหารขนาดใหญ่จมอยู่ใต้พื้นดินด้านทิศตะวันตกของเจดีย์

วัดกู่ชะจาว

ตั้งอยู่นอกกำแพงเวียงลอด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ห่างจากวัดศรีปิงเมืองประมาณ 350 เมตร มีฐานเจดีย์รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีฐานวิหารอยู่ทางทิศเหนือ บริเวณนี้เดิมมีต้นชะจาวขึ้นอยู่จึงตั้งเป็นชื่อวัด

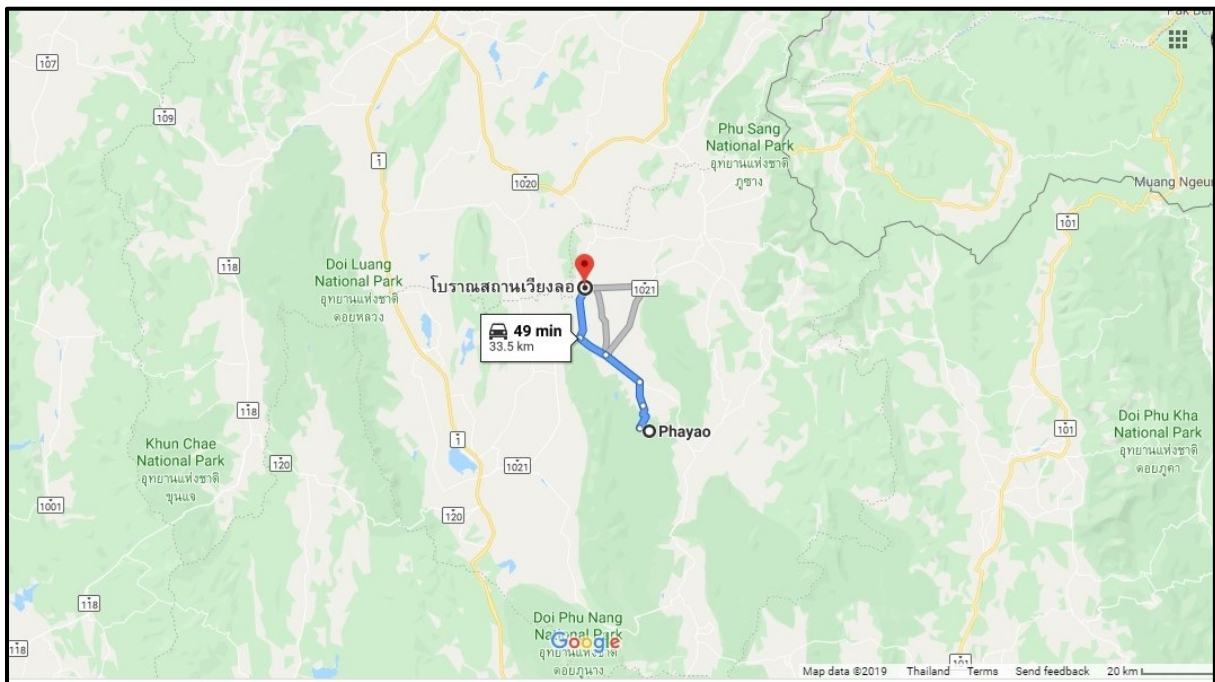
กู่เกือกม้า

ภาพ: วันเพ็ญ ตันจันทร์กุล

ตั้งอยู่กลางทุ่งนามีซากฐานวิหารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ด้านท้ายวิหารมีแท่นแก้วขนาดใหญ่ บริเวณวัดร้างนี้ได้ขุดพบพระพุทธรูปหินและสัมฤทธิ์ เครื่องถ้วยล้านนา และเครื่องถ้วยจีนโบราณ ที่สำคัญคือพบเกือกม้าในบริเวณนี้ จึงเป็นที่มาของชื่อกู่เกือกม้าที่ตั้งขึ้นในปัจจุบัน และเกือกม้าที่พบได้นำไปเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑสถานมานัน จังหวัดน่าน

7. เส้นทางการเดินทางและแผนที่

การเดินทางไปโบราณสถานเวียงลอเข้าได้ 2 ทางคือ

1. ออกจากอำเภอเมืองพะเยา ผ่านอำเภอดอกคำใต้เข้าเขตอำเภอจุนเลี้ยวซ้ายที่ตู้ยามก๊วกแก้ว อำเภอจุน ไปถึงโบราณสถานเวียงลอ ประมาณ 10 กิโลเมตร
 2. จากเชียงรายผ่านอำเภอเชียงคำเข้าเขตอำเภอจุน เลี้ยวขวาที่ทางแยกบ้านห้วยงิ้ว ตำบลทุ่งรวงทอง อำเภอจุน ถึงโบราณสถานเวียงลอประมาณ 12 กิโลเมตร
- ทั้ง 2 เส้นทางเดินทางได้สะดวก เพราะเป็นถนนลาดยางตลอดทั้ง 2 สาย

ที่มา: ศูนย์ศึกษาข้อมูลเวียงลอ ต.ลอ อ.จุน จ.พะเยา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตา ไช้ทา (สัมภาษณ์) 12 ธันวาคม 2562

ภาพ: วันเพ็ญ ตันจันทร์กุล

ผู้เรียบเรียง: สุพร ทิพย์จักร์/ ฉวีวรรณ บุญธรรม